

Utbildningsförvaltningen
Åsa Friberg

2024-02-08

Dnr BIN 2023-436

Bildningsnämnden

Avtal gällande primärt samverkansområde inom kommunal gymnasieskola

Förslag till bildningsnämndens beslut

1. Förslag till primärt samverkansavtal för den kommunala gymnasieskolan godkänns.
2. Utbildningsdirektören ges i uppdrag att teckna primärt samverkansavtal inom kommunal gymnasieskola i Linköpings kommun

Ärende

Riksdagen tog den 17 juni 2022 beslut om den proposition som ligger till grund för lagändringarna (Prop. 2021/22:159). Syftet med förändringarna är bland annat att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv

Redan i dag finns det möjlighet för kommuner att ingå samverkansavtal med andra kommuner men det är inget krav. Förändringarna innebär bland annat krav på att minst tre kommuner ska ingå primär samverkan om planering, dimensionering och erbjudande av vissa utbildningar i gymnasieskolan och yrkesinriktad utbildning i den kommunala vuxenutbildningen (komvux).

Kommunerna inom det primära samverkansområdet bör gemensamt komma överens om vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på dessa. Samverkan om planering och dimensionering kan exempelvis handla om lokalisering av utbildningarna, hur många kommuner som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna och var utbildningar med färre platser strategiskt ska placeras. Här kan kommunerna i samverkan ta hänsyn till kunskap om exempelvis pendlingsmöjligheter och lokala arbetsmarknadsbehov. Planering kan också handla om vilka kommuner som har kompetens att genomföra vissa typer av utbildningar, möjligheten att erbjuda yrkesutbildning som lärlingsutbildning eller hur ansvaret för utbildningar som kräver dyr utrustning fördelas.

Under hösten 2023 har utbildningsförvaltningen tillsammans med övriga kommuner i länet arbetat för att få fram ett förslag på reviderat

samverkansavtal för gymnasieutbildningar i Östergötland. Arbetet har tagit sin utgångspunkt i det befintliga samverkansavtalet som justerats för att möta förändringarna i lag kopplat huvudmännens ökade ansvar för samverkan vid dimensionering av gymnasieskolan. Arbetet har letts av samtliga förvaltningschefer för utbildning i länet genom ett befintligt nätverk (skolchefsnätverket).

Nämndens beslut avser Linköpings kommuns deltagande i samverkansavtalet. Varje ingående kommun beslutar enskilt om sitt eget deltagande vilket innebär att förändringar i avtalet kan förekomma även efter bildningsnämndens beslut, då utifrån deltagande kommuner.

Bildningsnämnden föreslås godkänna upprättat förslag på avtal för gymnasieskolan och uppdra till utbildningsdirektören att tillsammans med övriga ingående kommuner teckna avtal om primärt samverkandeområde i gymnasieskolan.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Avtal gällande primärt samverkansområde inom kommunal gymnasieskola (feb-24)

Primärt samverkansavtal för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola i Boxholm, Finspång, Kinda, Linköping, Mjölby, Motala, Norrköping, Söderköping, Vadstena, Valdemarsvik, Åtvidaberg och Ödeshög från och med höstterminen 2025

UTB MBL protokoll BIN 2024-02-06

Bakgrund

En grundläggande princip i skollagen är att alla ungdomar ska ha lika tillgång till utbildning oberoende av var de bor.

I 16 kap. skollagen (2010:800) regleras mottagande till nationella program. Där anges i 43 § att en kommun i första hand ska ta emot behöriga sökande som är hemmahörande i kommunen eller inom samverkansområdet för utbildningen.

Östergötlands kommuner har sedan mitten av 00-talet ingått i samverkan kring länets gymnasieutbildningar. Samverkansavtalet har till syfte att ge samtliga elever i Östergötland ett brett utbud av gymnasieutbildningar. Genom avtalet konkurrerar eleverna på lika villkor oavsett vilken kommunal skola i länet de söker till, samtliga elever har genom avtalet rätt till att bli förstahandsmottagna.

Den regionala samverkan och samordningen mellan kommunerna sker i första hand genom ett skolchefsnätverk som årligen diskuterar utbud, dimensionering mellan länets kommuner.

Riksdagen tog den 17 juni 2022 beslut om den proposition som ligger till grund för lagändringarna (Prop. 2021/22:159). Syftet med förändringarna är bland annat att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Förändringarna innebär att:

- arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux)
- kommunerna ska samverka genom avtal med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde
- en huvudmans information om den gymnasieutbildning som huvudmannen erbjuder tydligt ska ange utbildningens inriktning och vad utbildningen kan leda till
- de kommuner som samverkar om sådan yrkesutbildning som statsbidrag lämnas för ska träffa ett samverkansavtal och bilda ett samverkansområde.

- det ska vara möjligt att fritt söka till de yrkesutbildningar inom komvux som erbjuds i det primära samverkansområde som den sökande är hemmahörande i
- en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret ska bland annat vara att bedöma regionens kompetensbehov inom privat och offentlig sektor på både kort och lång sikt
- Skolverket ska vid fördelning av statsbidrag ta hänsyn till hur utbudet i de samverkande kommunerna tillgodoser behoven på hela arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna.
- Skolverket ska utarbeta regionala underlag till stöd för huvudmännens planering av utbudet. Dessa kommer uppdateras ungefär var tredje år.

Lagändringarna ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Förslag till primärt samverkansavtal för östgötakommunerna

Under hösten 2023 har utbildningsförvaltningen tillsammans med övriga kommuner i länet arbetat för att få fram ett förslag på reviderat samverkansavtal för gymnasieutbildningar i Östergötland. Arbetet har tagit sin utgångspunkt i det befintliga samverkansavtalet som justerats för att möta förändringarna i lag kopplat huvudmännens ökade ansvar för samverkan vid dimensionering av gymnasieskolan.

Arbetet har letts av samtliga förvaltningschefer för utbildning i länet genom ett befintligt nätverk (skolchefsnätverket).

Föreliggande förslag innefattar huvuddelen av länets kommuner enligt figuren nedan. Omfattningen skiljer sig således inte märkbart från det nuvarande samverkansavtalet utan har som utgångspunkt att samtliga av länets kommunala gymnasieskolor erbjuder samtliga kommuninvånare samma villkor för att söka och genomgå gymnasieutbildningar vid kommunala skolor, undantaget Ydre kommun som kommer att teckna samverkansavtal med andra kommuner. Varje ingående kommun beslutar enskilt om sitt eget deltagande vilket innebär att förändringar i avtalet kan förekomma även efter bildningsnämndens beslut, då utifrån deltagande kommuner.

De utbildningar som ges av Region Östergötland och Naturbruksgymnasiet kommer att omfattas av ett sekundärt samverkansavtal. Fristående gymnasieskolor omfattas ej av avtalet då de enligt skollagstiftningen är riksrekryterande i hela landet.

Enligt fastställd tidplan kommer samtliga kommuner att fastställa förslaget till avtal under våren 2024. Under hösten 2024 påbörjar arbetet inför

antagningsomgången till hösten 2025 där den första kullen av ungdomar söker till gymnasieskolan i det reformerade systemet.



Figur

1. Det primära samverkansavtalets omfattning.

Förslaget till avtalet innehåller ett antal bilagor som revideras årligen. Bilagorna reglerar olika områden och kompletterar huvudavtalets skrivelser.

Bilaga 1 Planering och dimensionering av gymnasieutbildning reglerar hur samverkan sker på tjänstepersonnivå mellan länets kommuner. Även hur samverkan och samråd sker med fristående huvudmän, arbetslivet och Skolverket regleras i denna bilaga.

Bilaga 2 Vägledande principer för bestämmande av bidragsbelopp till fristående gymnasieskolor, från kommuner inom samverkansområdet reglerar hur kommunerna tar fram samverkansavtalets gemensamma prislista för kompensation till fristående gymnasieskolor (bidrag på lika villkor).

Bilaga 3 Gemensam prislista mellan kommuner i det primära samverkansavtalet – interkommunal ersättning reglerar hur interkommunal ersättning sker mellan de kommuner som ingår i det primära samverkansområdet.

Bilaga 4 Utbildningsutbud anpassad gymnasieskola åk 1 reglerar vilka utbildningar inom den anpassade gymnasieskolan som ingår i

samverkansavtalet. Samverkan kopplat till den anpassade gymnasieskolan är frivilligt för kommunerna i motsats till gymnasieskolan.

Bilaga 5 Erbjudna utbildningar i anpassad gymnasieskola åk 1 är en följd av föregående bilaga och reglerar vilka utbildningar som varje kommun erbjuder sina kommunmedborgare att gå i andra kommuner.

Ekonomiska konsekvenser

Samverkansavtalet reglerar elevers möjlighet till rörlighet mellan kommuner och påverkar därmed i hög grad hur pass många inpendlande elever som söker sig från eller till olika kommuner. Linköpings kommunala gymnasieskolor har en förhållandevis hög inpendling av elever från andra kommuner. Samverkansavtalet påverkar således i hög utsträckning kommunens interkommunala intäkter och kostnader för gymnasieskolan men även i hög grad kommunens dimensionering av gymnasieutbildning på de kommunala gymnasieskolorna.

Beslutet om att teckna samverkansavtalet föranleder inga kostnader i sig. Genom en utökad samverkan inom dimensionering av gymnasial utbildning finns bättre förutsättningar för ekonomiskt hållbara organisationer både inom Linköping i egenskap av utbildningsanordnare såväl som för övriga kommuner inom det primära samverkansområdet.

Kommunala mål

I bildningsnämndens internbudget för 2024 fastställdes följande mål för den kommunala gymnasieskolan:

Kunskap och kompetens

Alla elever får möjlighet till maximal kunskap och kompetens

Trygghet och inflytande

Alla elever känner sig trygga i skolan och upplever att de har inflytande över sin utbildning

Likvärdiga förutsättningar

Linköpings kommunala verksamheter är attraktiva och erbjuder likvärdiga förutsättningar för alla elever

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

På flera av gymnasieskolans nationella program råder en sned könsfördelning. Det primära samverkansavtalet omfattar samtliga nationella program och inriktningar som erbjuds i de ingående kommunerna, utöver detta ingår de sökbara introduktionsprogrammen programinriktat val (IMV) och

yrkesintroduktion (IMY). Avtalet i sig bedöms därmed vare sig missgynna eller begränsa flickor eller pojkars möjlighet till ett likvärdigt utbildningsutbud.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt 11 § MBL har skett den 6 februari 2024.

Utbildningsförvaltningen

Robert Bredberg

Beslutet skickas till:
Berörda kommuner inom primära
samverkansområdet
Boxholm, Finspång, Kinda,
Linköping, Mjölby, Motala,
Norrköping, Söderköping, Vadstena,
Valdemarsvik, Åtvidaberg och
Ödeshög